

John Verhoijzen 'Economisch belang groeit flink'

VOORZITTER VAKGROEP MULTIFUNCTIONELE LANDBOUW LTO NEDERLAND

Het economische belang van de multifunctionele landbouw groeit flink, en zal nog verder doorontwikkelen. Het is nu vergelijkbaar met dat van de vollegrondsgroenteteelt. Vijftien jaar geleden werd multifunctionele landbouw nog gezien als exitstrategie voor de ondernemer. Dat is helemaal veranderd. Je ziet nu ondernemers die zoveel verdienen met de nieuwe tak dat de continuïteit en ook de bedrijfsopvolging zeker zijn gesteld.

Het zoeken naar nieuwe economische dragers op het platteland is innovatie pur sang. Het is hartverwarmend om te zien hoe ondernemers zich openstellen voor nieuwe kansen en inspelen op de vragen van de maatschappij. Die verdiensten zijn heel verschillend. Veel perspectief zit er bijvoorbeeld in de zorglandbouw. Die heeft zich sterk ontwikkeld en levert voldoende inkomensmogelijkheden voor de boer op. Maar daar staan takken tegenover die nog te weinig opleveren. Om dat op te lossen is het nodig kennis uit te wisselen en nieuwe product-marktcombinaties te vinden. Vanuit LTO vinden we boerderij-educatie heel belangrijk, maar het is moeilijk om een kostendekkend bedrag te vragen. Er liggen zeker kansen; het vergt nadere analyse om die te benutten. De bekende takken van de multifunctionele landbouw hebben zich nu wel bewezen en ik verwacht dat er

steeds nieuwe initiatieven ontstaan op andere vlakken. LTO ondersteunt ondernemers op veel terreinen. Met belangenbehartiging gericht op goede randvoorwaarden om te ondernemen, zoals toegesneden wet- en regelgeving. Via bijeenkomsten en studiegroepen helpen we ondernemers bij het verkrijgen van kennis en competenties. Daarnaast initiëren we projecten om hun marktpositie te versterken en werken we nieuwe product-marktcombinaties en verdienmodellen uit. Overleg met onderzoeksinstituten, individueel advies aan ondernemers en opzetten van ondernemersnetwerken maken het plaatje compleet. De Taskforce Multifunctionele Landbouw van het ministerie van EL&I heeft de afgelopen jaren voor een enorme impuls gezorgd. Dat is heel positief geweest. Het grootste deel van de taken wordt nu door LTO overgenomen, maar de overheid moet wel het belang blijven zien van nieuwe economische dragers. Dit wil zeggen: er mensen voor vrijmaken, zorgen voor de verbinding tussen onderzoek, onderwijs en bedrijfsleven, middelen ter beschikking stellen voor projecten en de provincies en gemeenten wijzen op het belang. Toch zullen de echte proactieve ondernemers hun stappen altijd sneller zetten dan de overheid. Ze gaan hun eigen weg en doen baanbrekend werk. Daarmee dwingen ze gemeenten om beleid te formuleren. Die moeten daar dan vervolgens ook inspringen.'

Henk Bleker 'Uithangbord van de Nederlandse landbouw'

STAATSSECRETARIS VAN ECONOMISCHE ZAKEN, LANDBOUW EN INNOVATIE

De multifunctionele landbouwsector heeft volgens mij een prima toekomstperspectief dat stoelt op een sterk ondernemerschap van boeren. Multifunctionele boeren bieden diensten aan waar behoefte aan is in de maatschappij, van zorgboerderijen tot agrarische kinderopvang. Wat is er nu mooier dan je kind te zien spelen in het groen en met dieren?

Ik ben een groot voorstander van nieuwe verdienmodellen waarbij boeren een goede prijs voor hun producten krijgen. Hierbij denk ik bijvoorbeeld aan het initiatief Gegarandeerd Groningen waarbij boeren in de regio verse (streek)producten aan zorginstellingen en ziekenhuizen in en rond Groningen leveren. Dit is goed voor de boeren (betere prijzen) en voor de patiënten (verse streekproducten)!

De multifunctionele landbouw zorgt voor meer leven op het platteland en een sterkere economie. Naast werkgelegenheid zorgen deze boeren er ook voor dat het voorzieningenniveau op het platteland op peil blijft. Ik denk bijvoorbeeld aan een boerderijwinkel waar je lekkere streekproducten kunt kopen.

Ik denk dat deze boeren vooral kansen zien en niet zozeer bedreigingen. Zij verzinnen nieuwe concepten en producten

en verbinden de landbouwsector met de MKB-sector. Innovaties in de multifunctionele landbouwsector worden op deze manier verbonden met innovaties in de reguliere landbouwsector en de MKB-sector.

De reguliere landbouw en de multifunctionele landbouw kunnen wat mij betreft prima naast elkaar bestaan. Multifunctionele boeren zijn namelijk ook 'gewone' boeren, die bijvoorbeeld melk, eieren of aardappelen produceren. Ik denk zeker dat de multifunctionele landbouw kan bijdragen aan meer draagvlak ('license to produce') voor de hele land- en tuinbouw. Boeren met een multifunctionele tak weten goed wat er in de maatschappij leeft en waar behoefte aan is. Zij zijn een uithangbord van de Nederlandse landbouw en kunnen burgers laten zien hoe hun voedsel wordt geproduceerd en wat boeren hiervoor doen.'